

Advokátska komora koná správne

ZMENY

Ministerka spravodlivosti Mária Kolíková sa od nástupu do funkcie pustila do reformy justície naplno, až sa niekedy zdá, že argumenty zainteresovaných zostávajú nepovšimnuté.

Oldrich Kost

@hn

oldrich.kost@mafraslovakia.sk

Slovenská justícia sa otriasa v základoch. Dôvera občanov v políciu, prokuratúru a súdy je na bode mrazu. Vrcholní predstavitelia inštitúcií sú vo väzbe, alebo obvinení z viacerých trestných činov. Po prvej vlne zatýkania na jar 2020 bolo jasné, že po zmene vlády nezostane kameň na kameni a ministerka spravodlivosti začne okamžite realizovať svoje vízie, ktoré sa budovali ešte za čias jej pôsobenia vo vláde ako štátnej tajomníčky.

Reforma súdnicstva

Čiastočná reforma justície bola vykonaná aj vytvorením Najvyššieho správneho súdu. Jeho zriadenie a myšlienka prenesenia špecifickej správnej agendy na samostatný súd podľa vzoru Česka boli vítané aj v odbornej verejnosti.

Spôsob kreovania tohto súdu, ako aj jeho niektoré právomoci, ktoré mu mali alebo majú byť zverené, sú výrazne ovplyvnené náladami v spoločnosti. Na tento problém negatívne naráža aj slovenská advokácia. Keďže sa v rámci súčasnej búrky v justícii skloňovali aj mená viacerých advokátov, na čo sa okamžite zniesla vlna kritiky aj na Slovenskú advokátsku komoru za to, že voči týmto advokátom údajne nekoná, začali sa vynárať alebo zintenzívňovať snahy o prenesenie disciplinárnej právomoci voči advokátom práve na novozriadený Najvyšší správny súd.

Disciplinárne konanie

„Je pochopiteľné, že verejnosť sa pýta, ako a či Slovenská advokátska komora zakročila voči advokátom, pri ktorých existuje podozrenie z protiprávneho konania. Na druhej strane je potrebné uviesť si, že akákoľvek neoverená informácia uverejnená v médiách nemôže byť automaticky predmetom konania pred

orgánmi komory. Okrem toho komora nemá právomoc prejednávať a vyvodzovať zodpovednosť za trestnú činnosť advokátov. Navyše, ak už bolo voči niektorému z našich kolegov vznesené obvinenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu, predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory obligatórne pozastaví takémuto kolegovi činnosť. Preto nie je pravda, že by komora voči advokátom nekonala. Zároveň je však potrebné mať na pamäti, že v právnom štáte platí takzvaná zásada „ne bis in idem“, teda že nikto nemôže byť potrestaný dvakrát za to isté konanie, preto ak je raz voči určitému advokátovi vedené trestné konanie, nemôže byť za to isté potrestaný aj v disciplinárnom konaní, respektíve, ak by sa tak stalo, mohlo by to zmažiť potrestanie v trestnom konaní. Toto sú však informácie, o ktorých verejnosť nevie, z čoho následne pramenia aj nepravdivé informácie podávané zo strany médií,“ uvádza advokátka Michaela Matušiková.

Odhňatie právomoci

Zdá sa však, že ministerstvo spravodlivosti aj pod tlakom médií nadobudlo dojem, že činnosť komory je nedostatočná. Jednou zo zmien v rámci reformy justície, ktorú ministerstvo spravodlivosti navrhuje, je prenesenie právomoci rozhodovania o odvolaní voči neprávoplatným disciplinárnym rozhodnutiam prvostupňových disciplinárnych senátov Slovenskej advokátskej komory na novozriadený Najvyšší správny súd. Voči tomuto úmyslu sa, prirodzene, na ministerku spravodlivosti zniesla predovšetkým zo strany advokátov kritika. Nemáme vedomosť o tom, že by doposiaľ boli verejne prezentované akékoľvek relevantné argumenty alebo dáta, z ktorých ministerstvo spravodlivosti vychádza, keď hodnotí potrebu odňatia odvolacej disciplinárnej právomoci komore. Potom sa však takáto snaha javí iba ako marketingový ťah ministerstva

Ministerstvo spravodlivosti nadobudlo dojem, že činnosť komory je nedostatočná.

SNÍMKA: DREAMSTIME

spravodlivosti, ktoré tak reaguje na tlak verejnosti. Tá však často pod ťarchou nevedomosti o skutočnom fungovaní, napríklad aj Slovenskej advokátskej komory, podlieha veľmi jednoducho zavádzajúcim informáciám médií.

Správny rozhodnutia

Partnerka advokátskej kancelárie Havlát & Partners, advokátka Michaela Matušiková, vysvetľuje: „Advokátska komora je samo-správnou stavovskou organizáciou, ktorá združuje všetkých advokátov na Slovensku zapísaných v zozname vedenom komorou. Jednou z hlavných úloh komory je chrániť a presadzovať záujmy advokátov, no na druhej strane zároveň v rámci samosprávy vykonávať nad advokátmi kontrolu a vyvodzovať voči nim zodpovednosť v rámci disciplinárneho konania za porušenie právnych predpisov a interných predpisov komory upravujúcich výkon advokácie, ak ich protiprávne konanie nenaplnia až znaky trestného činu. Tam sa už právomoc Slovenskej advokátskej komory končí a prichádza na orgány činné v trestnom konaní. To však samo osebe neznamená, že samoregulácia nefunguje. Domnievam sa, že presunutie časti disciplinárnej právomoci komory na novozria-

Je potrebné mať na pamäti, že v právnom štáte platí takzvaná zásada „ne bis in idem“.

Michaela Matušiková,
advokátka

dený Najvyšší správny súd by nebolo z hľadiska osobitného postavenia advokáta medzi jednotlivými právnymi profesiami správne a s ohľadom na rýchlosť rozhodovania disciplinárnych orgánov komory v porovnaní s rýchlosťou rozhodovania a zataženou súdov ani efektívne,“ dodáva JUDr. Michaela Matušiková.

Samoregulácia

Nemožno opomenúť skutočnosť, že samoregulácia a kontrola funguje dobre a efektívne, čo však zo strany tretích strán možno nie je vždy až také zreteľné, keďže komunikácia navonok je v tomto smere z dôvodu advokátskeho tajomstva značne sťažená. Aj preto sa môže zdať, že samoregulácia na úrovni komory nefunguje tak, ako by mala, keďže sa o nej neinformuje, no opak je pravdou. „Disciplinárny poriadok Slovenskej advokátskej komory a ostatné predpisy upravujúce výkon advokátskeho povolania obsahujú kvalitnú úpravu disciplinárneho konania, na základe ktorého disciplinárne a odvolacie disciplinárne senáty veľmi efektívne a v krátkom čase dokážu právoplatne rozhodnúť o konkrétnom disciplinárnom previnení advokáta a uložiť mu za porušenie sankciu.“

Ročne rozhodnú disciplinárne senáty na prvom stupni desiatky disciplinárnych vecí, ktoré komora uverejňuje v zberke disciplinárnych rozhodnutí, ktorú doručuje advokátom, čo jednak pomáha v zjednocovanej rozhodovacej praxe senátov a jednak pôsobí preventívne vo vzťahu k advokátskemu stavu. Rovnako je potrebné uviesť, že už aj za súčasného právneho stavu je možné právoplatné rozhodnutia disciplinárnej komisie komory preskúmať na správnom súde, pričom súdy komore skôr vyčítali prísornosť rozhodovania. Aj preto si nemyslím, že by bol dôvod na postúpenie právomoci rozhodovania o neprávoplatných rozhodnutiach komory na Najvyšší správny súd, a to nielen z dôvodu potreby zachovania nezávislosti advokátskeho stavu, ale aj z dôvodu efektívnosti tohto rozhodovania. Keď si zoberieme, že na správnych súdoch do jedného roka od podania žaloby často nepríde ani len k vytýčeniu prvého pojednávania, nie je dôvod domnievať sa, že by potrestanie advokátov malo pri prenesení právomoci na Najvyšší správny súd priniesť akúkoľvek zvýšenú rýchlosť v rozhodovaní o disciplinárnych previneniach, práve naopak. Navyše by sa tak iba bezdôvodne zaťažil tento súd, čo by negatívnym spôsobom ovplyvnilo aj rozhodovanie v iných veciach,“ vyjadruje názor advokátka Michaela Matušiková.

Postup ministerstva

Napriek skutočnostiam ministerka adresovala v máji 2021 Európskej komisii pre demokraciu prostredníctvom práva (tzv. Benátska komisia) otázku, či je podľa jej názoru možné v súlade s princípmi právneho štátu a demokratického zriadenia, aby boli prijaté také právne predpisy, ktoré by umožňovali preniesť právomoc preskúmať neprávoplatné rozhodnutia disciplinárnych senátov advokátskej komory na Najvyšší správny súd. Je teda zrejme, že napriek uvedenému si nekompromisne ide za svojím cieľom. Predseda komory vyjadril v liste adresovanom ministerke nesúhlas s uvedeným postupom, a to napriek tomu, že Benátsku komisiu považuje za rešpektovanú inštitúciu.

SIS

Na pozadí vyšetrovania prebieha mocenský boj

Bratislava - Obvinený bývalý riaditeľ Slovenskej informačnej služby Vladimír P. 14. júna požiadala, aby dozor nad jeho trestnou vecou prevzala Generálna prokuratúra. TASR o tom informoval jeho obhajca Marián Božanský.

Bývalý šéf Slovenskej informačnej služby taktiež chce, aby Generálna prokuratúra preskúmala zákonnosť konania dozorového prokurátora.

Porušili trestný poriadok

Poukazuje pritom na uznesenie Najvyššieho súdu, podľa ktorého údajne prokurátor porušil v jeho veci trestný poriadok. O prebratie svojho prípadu Generálnou prokuratúrou chce Vladimír P. požiadať „vzhľadom na prebiehajúce vnútorné mocenské boje medzi jednotlivými zložkami orgánov činných v trestnom konaní“.

Odvola sa pritom na medializované informácie, podľa ktorých tieto boje viedli k odmietnutiu vydania jeho trest-

ného spisu zo strany Národnej kriminálnej agentúry Úradu inšpekčnej služby. Svoje rozhodnutie odôvodňuje aj tým, že Najvyšší súd konštatoval, že v jeho trestnej veci došlo k porušeniu trestného poriadku dozorovým prokurátorom.

Pomalé konanie

„Je potrebné obvinenému prisvedčiť, že uvedené obdobie už hranične nezodpovedá požiadavke urýchleného konania, pričom také dlhé obdobie v žiadnom prípade nie je možné odôvodniť potrebou kopírovania spisu a ani vyčkávaním na dôvody rozhodnutia Najvyššieho súdu o sťažnosti, doba 21 dní už nie je z pohľadu potreby urýchleného konania akceptovateľná,“ citoval z uznesenia súdu.

Vladimír P. je právoplatne väzobne stíhaný od 29. marca, čelí obvineniam z korupcie. Polícaji ho zadržali ešte ako riaditeľa Slovenskej informačnej služby. (TASR)

DLHY

Navrhovaná zmena v exekúciách môže ohroziť sociálne slabých veriteľov

Bratislava - Zvýšenie nepostihnuteľnej sumy na exekúciu, ktoré tento týždeň avizovala ministerka spravodlivosti, môže podľa Slovenskej komory exekútorov ohroziť sociálne najslabšie skupiny veriteľov a znížiť schopnosť dlžníkov splácať záväzky.

Kompromis

Komora preto ponúka kompromisný návrh, ktorého súčasťou

je zvýšenie sumy, nad ktorú sa dnes vykonáva exekučná zážka bez obmedzenia, ale aj to, aby sa zarábajúci manžel či manželka prestali považovať za vyživovanú osobu. TASR o tom informovala hovorkyňa Slovenskej komory exekútorov Stanislava Kolesárová. Suma, nad ktorú sa dnes vykonáva exekučná zážka bez obmedzenia, by sa podľa komory mohla zvýšiť zo 150 na 200

percent životného minima. „Toto je suma, ktorá podlieha takzvanému tretinovému modelu – jej tretina ide na neprednostné pohľadávky, tretina na prednostné pohľadávky, ako napríklad výživné, úhradu škôd obetiam trestných činov či dlhy voči Sociálnej a zdravotným poisťovniam, a tretina ostáva dlžníkovi. Nad túto sumu zárobku platí dlžník všetky ostávajúce prostriedky na exekúciu,“ vysvetlil prezident Slovenskej komory exekútorov Miroslav Paller.

Partnerove dlhy

Komora tiež navrhuje, aby sa zarábajúci manžel či manželka dlžníka prestali považovať za vyživovanú osobu. „Na základe zásad bezpodielového vlastníctva manželov by sa mali manžel či manželka svojím príjmom podieľať na splácaní partnerových dlhov. Dnes sa to tak nedeje, naopak – manžel či manželka ako vyživovaná osoba zvyšujú nepostihnuteľnú časť exekúcie,

takže na jej splácanie ostáva menej peňazí. Preto považujeme za spravodlivé, aby sa zarábajúci manžel či manželka vyňali z vyživovaných osôb, keďže ich príjmy reálne dvíhajú príjmy celej rodiny,“ uviedol Paller.

Vyjadril tiež prekvapenie, že členovia Slovenskej komory exekútorov zatiaľ neboli oslovení v rámci avizovanej pracovnej skupiny, ktorá sa mala zaoberať touto exekučnou úpravou. Ministerstvo spravodlivosti uvažuje o progresívnejšom nastavení zážky zo mzdy, aby tak motivovalo povinného mať záujem o vyšší príjem.

Cieľom pripravovanej právnej úpravy má byť ochrana nízkopríjmových a ohrozených skupín obyvateľov pred chudobou. Komora s daným riešením nesúhlasí, nepomôže podľa nej najslabším, ale naopak, najlepšie zarábajúcim dlžníkom. Upozornila, že pri veriteľoch ide mnohokrát o sociálne veľmi slabé skupiny ľudí. (TASR)

Cieľom právnej úpravy je ochrana nízkopríjmových obyvateľov pred chudobou.

SNÍMKA: DREAMSTIME